

Kertomus tutkija Lasse Laaksosen virkamatkasta 4.2.1987 Luumäen Taavettiin.

1. Matkan aihe

Arkkitehti Esko Vormala pyysi allekirjoittanutta osallistumaan 4.-5.2. Lappeenrantaan tehtävän virkamatkan yhteydessä myös neuvontoihin Taavetissa koska työmaakokouksen yhteydessä voidaan samalla neuvotella myös uuden kunnantalon rakentamisen aiheuttamista arkeologisista kysymyksistä.

2. Työmaakokous

Arkkitehti Vormalan sairastuttua osallistuivat hänen pyynnöstään myös Taavetin linnoituksen työmaan katselmukseen ja työmaakokoukseen.

Kokouksessa käsiteltiin liitteen 1 mukaiset asiat.

Linnoituksen alueella suoritettavista arkeologisista tutkimuksista todettiin, että ne ovat tarpeellisia ja mahdollisia korjausaikataulun puitteissa aikaisintaan syksyllä 1987. Asiaa käsitellään tarkemmin jossakin myöhemmässä yhteydessä.

Kokouksen päätökset muilta osin selviävät puheenjohtajan (Matti Laamanen) pitämästä pöytäkirjasta.

3. Kunnantalon rakentamisen aiheuttamat tutkimustarpeet

Työmaakokouksen jälkeisessä neuvottelussa, johon osallistuivat Luumäen kunnaninsinööri Jorma Svinhufvud ja kunnanrakennusmestari Tapani Kainlauri sekä museoviraston edustajina allekirjoittanut ja tutkija Matti Laamanen.

3.1 Ortodoksisen sotilaskirkon raunio

Taavetin varuskunnan ortodoksinen sotilaskirkko on sijainnut linnoituksessa, sitadelliosan kaakkoispuolella, itä-länsisuuntaisen pääkadun pohjoispuolella (liite 2: E. Vormalan ja T. Pukkilan rekonstruktio kartta vanhasta rakennuskannasta ja linnoituksesta nykyisessä asemakaavassa). Se on purettu varuskunnan lakkauttamisen jälkeen 1800-luvun alkupuolella.

Kirkon raunio on pääosin purettu rakennettaessa vuonna 1985 palaneen kunnanvirastorakennuksen kellarikerrosta. Jäljellä olevan kirkon itäpään ja kuoriosan on eri yhteyksissä kunnan edustajien kanssa (mm. edesmenneen osastonjohtaja Antero Sinisalon ja allekirjoittaneen tavatessa 16.7.1986 suoritetulla virkamatkalla Luumäen kunnaninsinööri Jorma Svinhufvudin sekä muissa uuden kunnantalon rakennushankkeita koskevissa yhteyksissä) ilmoitettu olevan lain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.

Arkkitehtitoimisto Olavi Norosen suunnitelman mukaan uusi kunnantalo-rakennus sijoittui erittäin lähelle kirkonrauniota ja, koska rakennuksessa sillä osalla oli kellarikerros, sen mukaisen uudisrakennuksen toteuttaminen muodosti vaaran kirkonraunion säilymiselle (samoin kuin sitadellin luiskan kaakkoiskulman säilymiselle; liite 3).

Neuvottelussa kävi kuitenkin ilmi, että uudisrakennuksen sijaintia oli hieman tarkistettu siirtämällä sen asemaa aiempaa idemmäs (liite 4). Lisäksi urakkamääräyksissä oli annettu selkeät ohjeet kirkonraunion suojaamisesta aidalla rakennustyön ajaksi. Urakkatarjoukset talon rakentamisesta on jätetty ja kunnanhallitus ratkaisee asian viikolla 6 tai 7/87.

Palaneen kunnantalon kellarikerroksen rauniot poistetaan Luumäen kunnan omana, uudisrakentamiseen kuulumattomana työnä.

Aikataulut:

- kellarin poistaminen huhtikuussa, työn kesto noin 2 viikkoa
- uudisrakentaminen alkaa valmistelevin töin huhtikuussa, maankaivuu tapahtuu huhti-toukokuussa.

Museoviraston tulee valvoa kellarin poistamista ja kirkonraunion sisältävän alueen aitaamista. Neuvottelussa tästä seikasta ilmoitettiin suullisesti kunnan edustajille. Valvontaa varten kunnaninsinööri Svinhufvud ja tutkija Laaksonen pitävät yhteyttä.

Saadun tiedon mukaan kunta ei ole varautunut arkeologisten toimintojen aiheuttamiin kustannuksiin kellarin poistamisessa, joten on harkittava valvonnan ja tutkimustyön aiheuttamien kustannusten

- pyytämistä kirjeellä Luumäen kunnalta tai
- maksamista muista, linnoituksen korjaukseen käytettävistä varoista (mom. 34.50.77).

3.2 Alueen muut 1700-luvun rakennusten jäännökset

Museovirastossa laaditun rekonstruoivan piirustuksen mukaan (liite 2) sijaitsee rakennettavan kunnantalon ja sen liikennealueiden kohdalla myös muita 1700-luvun lopulta peräisin olevien rakennusten rakennuspaikkoja. Niiden summittainen sijainti on esitetty uudisrakennuksen asemapiirrokseen verrattuina liitteessä 5.

Muinaismuistolain mukaan edellyttää uudisrakennuksen toteuttaminen myös näiden jäänteiden arkeologista tutkimusta.

Keskustelin asiasta alustavasti kunnaninsinöörin ja kunnanrakennusmestarin kanssa. Asiaan sovittiin palattavan ensi tilassa, kun sitä on museovirastossa käsitelty.

4. Puistotutkimus

Neuvottelussa (ja jo sitä ennen arkkitehti Vormalalta) saadun tiedon mukaan on konsulttina linnoituksen korjaustyössä toimiva Sauvo Henttonen tehnyt havaintoja uudisrakennuspaikan puustosta ja kasvillisuudesta. Alustavasti oli tuloksena saatu tietää, että kysymyksessä saattaisi olla vanha, jo 1700-luvun lopulta (?) peräisin oleva puisto.

Asiasta on välittömästi saatava varmistus tutkimuksen suorittajalta kirjallisesti ja perusteltuna.

5. Toimenpide-ehdotukset

Tutkija Laaksonen laatii

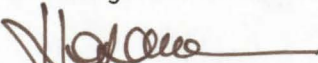
- tutkimus- ja työn seurantasuunnitelman kirkon raunion osalta ja selvittää työn rahoituksen sekä tutkijakysymyksen
- suunnittelee kunnaninsinööri Svinhufvudin kanssa asiasta neuvotellen rakennushankkeen alle jäävän rakennusjäämistön tutkimisen rakennustyön yhteydessä.

Arkkitehti Vormala

- pyytää suunnittelukonsultilta puistoa koskevan lausunnon (tai selvityksen) kiireellisenä.

Jatkotoimenpiteistä päättää rakennushistorian osasto.

Helsingissä 6.2.1987

Lasse Laaksonen

KOKOUSKUTSU

Taavetin linnoituksen korjaustyön työmaakokous pidetään 4.2.1987 klo 10.30- Luumäen kunnan teknisessä toimistossa.

ASIALISTA

1. Edellisen työmaakokouksen 27.11.86 pöytäkirja
2. Työmaatilanne/työmaakierros
  - 21 Työkohteet
    - Kaakkoisen ja koillisen puolibastionin tukimuurien ladonta ja syvätäyttö
    - Itä- ja eteläpuolen kontraeskarpin rintamuurien kunnostaminen
    - Muut työkohteet
  - 22 Työkohteiden suunnitelmat
  - 23 Työmaatilanne ja määrärahat vuodelle 1987
  - 24 Työmaan asiat
3. Vuoden 1987 työsuunnitelma
4. Muut asiat
5. Seuraava kokous

Aika klo 14.00 - 15.30

Paikka Taavetin linnoituksen työmaa ja Luumäen kunnan tekninen toimisto

Läsnä Museovirasto

Matti Laamanen tutkija

Luumäen kunta

Tapani Kainlauri kunnanrakennusmestari

Maisemasuunnittelu S. Henttonen

Sauvo Henttonen maisemasuunnittelija

27 § Edellisen työmaakokouksen pöytäkirja 22.10.1986

Tarkastettiin ja hyväksyttiin.

28 § Työmaatilanteen toteaminen

Kokouksen alussa suoritettujen työmaakatselmuksen perusteella todettiin seuraava työmaatilanne.

281 Eskarpin eteläisen bastionin harjojen turvetustyöt oli saatu valmiiksi.

282 Eskarpin eteläportin pielienvälytykset oli aloitettu ja toinen pieli oli saatu tehdyksi.

283 Kontraeskarpin rintamuurin kaivaustyöt olivat käynnissä itäosassa ja eteläosan länsipäässä. Itäisen katvetien reunamuurin laadontatyö oli käynnissä.

284 Korjaustöissä tarvittavien kivien varastointi oli käynnissä.

29 § Työmaavahvuus ja laskutyösopimuksen määrärahan käyttö

Merkittiin, että työmaavahvuus oli kokouspäivänä 1+6.

Määrärahasta oli 15.11.86 mennessä käytetty n. 575.000 mk.

30 § Työkohteiden suunnitelmat

Sovittiin, että Sauvo Henttonen tarkastaa vielä paikalla sisälinnoituksen eteläosan eskarpin ja kontraeskarpin osalta. Lisäksi aloitetaan pohjoisosan puuston inventointi.

31 § Työmaan asiat

Työmaan toimesta selvitetään uusia turpeenottoaikoja esim. paikallisen metsänhoitoyhdistyksen kautta.

Työmaan puolesta esitettiin ilmakuvauksen perusteella tehtävän linnoituksen pohjakartan valmistamista.

32 § Kevätkauden 1987 työsuunnitelma

Kevätkauden työkohteina ovat kaakkoisen puolibastionin oikean sivun ja vasemman sivun ja kyljen syvätäyttötöyt, koillisen puolibastionin oikean sivun ladonta- ja syvätäyttötöyt, eteläisen vastavallin rintamuurin ladontatyöt sekä eskarpin ja kontraeskarpin turvetustyöt.

33 § Seuraava työmaakokous

Päätettiin pitää seuraava työmaakokous 17.12.1986.

Matti Laamanen

LIITE 2

**LUUMÄKI
TAAVETTI**

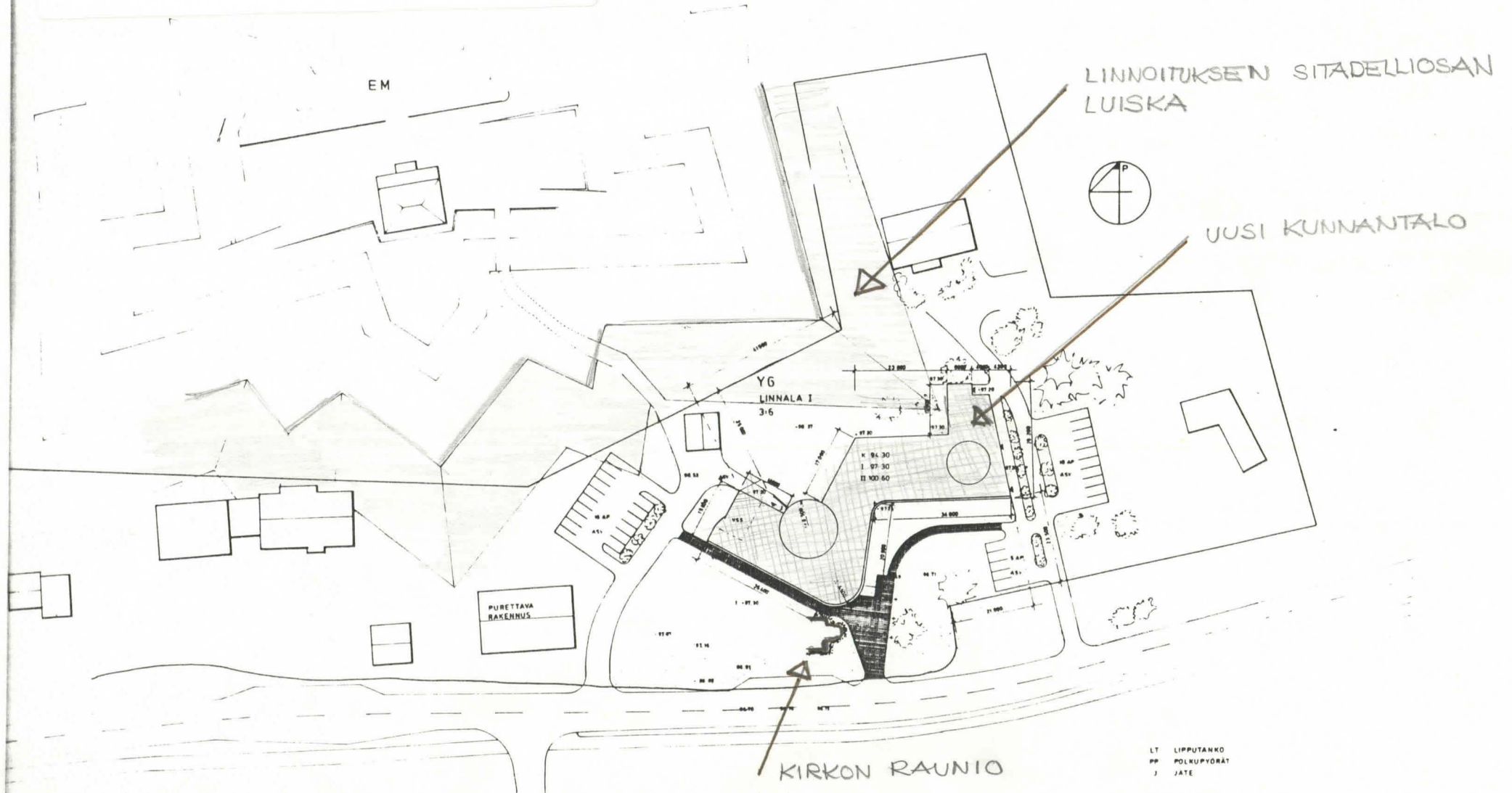
LINNOITUKSEN ALKUPERÄISET
VARUSTUKSET JA 1700-LUVUN
LOPUN RAKENNUKSET VERRATTUINA
1980-LUVUN ALUN RAKENNUSKANTAAN
ESKO VORHALAN JA TUULA PUKKILAN
MUKAAN / MUSEOVIRASTO 1986

LUUHÄKI
TAAVETTI

UUSI KUNNANTALO
ASEMAPIIRUSTUS

1986

LIITE 3

LUUMÄKI
TAAVETTI

UUSI KUNNANTALO
ASEMPIIRROS

ARKKITEHTITOIMISTO OLAVI NORONEN KY
1987

LIITE 4

EM

LUUMÄKI TAAVETTI

LINNOITUKSEN LUISKA JA 1700-LUVUN
LOPUN RAKENNUSKANTA VERRATTUINA
UUDEN KUNNATALON ASEHAPIIRROKSEEN
SUMMITTAISET SIJAINNAT
LASSE LAAKSONEN/MUSEOVIKASTO 8.2.1987

LINNOITUKSEN
LUIKKA

SOKKELI - 101 98

Y6
LINNALA I
3:6

KELLARI +95.100
I KR +98.300
II KR +104.450
ULLAKKO +104.800

PURETTAVA
RAKENNUS

SOKKELI - 97 30

PURETTAVA KELLARI

KIRKON RAUNI

